

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Матеріали
VI міжнародної науково-практичної конференції
«Соціалізація особистості
у сучасних соціокультурних контекстах»

Затверджено
редакційно-видавничою радою
Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С.Сковороди
Протокол № 2 від 02.04.2015 р.

Харків 2015

Редакційна колегія:

Денисенко І.Д. – доктор філософських наук, професор

Куц Г.М. – доктор, політичних наук, професор

Півнева Л.М. – доктор політичних наук, професор

Радіонова І.О. – доктор філософських наук, професор

Роговський О.М. – доктор філософських наук, професор

Затверджено редакційно-видавничою радою

Харківського національного педагогічного

університету імені Г.С.Сковороди

Протокол № 2 від 02.04.2015 р.

Збірник складено за матеріалами VI міжнародної науково-практичної конференції: «Соціалізація особистості у сучасних соціокультурних контекстах», що проходила 15 травня 2015 року у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С.Сковороди.

Видано за рахунок укладачів

Матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції «Соціалізація особистості у сучасних соціокультурних контекстах». Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Харків: ХНПУ, 2015. – 136 с.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2015

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. «СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЗА УМОВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

Денисенко И.Д., Коровко О.В. Мобильность как основная характеристика личности в современных социокультурных контекстах.....	6
Кузь О.М. Подорож ідентичності до постмодерну.....	9
Куц М.Ю. Розмаїття змістовних наповнень терміну «глобалізація»: соціологічний контекст.....	12
Лантух А.П., Меркулова Н.Ф. Необходимость новой социализации в постчеловеческой цивилизации.....	15
Пасісниченко В.Л., Пасісниченко І.М. Теорія культурної гегемонії: переосмислення творчого внеску А. Грамші	17
Петрушов В.М. Контекст соціалізації і філософська рефлексія ідентичності та її кризи	20
Радіонова І.О. Гіпермодерн: контури глобального суспільства ХХІ століття.....	25
Толстов І.В. «Макдональдизація» – тренд розвитку сучасного суспільства	28
Шاپовал В.Н. Гендер и социализация	29
Шелковая Н.В. Соціалізація як варварізація	31

РОЗДІЛ ІІ. «ПОЛІТИЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ»

Бурега В.В. Обеспечение социализации личности как прерогатива государства.....	34
Бабухіна С.А. Політичні партії та їх вплив на політичну соціалізацію у сучасних соціальних контекстах	37
Безрук О.О. Гендерний аспект соціалізації особистості в сучасному суспільстві.....	39
Власенко Т.Т. Соціалізація молоді у соціальних мережах у період інформаційної війни (український контекст).....	41
Данько Ю.А. «Нові медіа» у формуванні протестних рухів.....	43
Жужа Л.О. Модифікація функцій громадянського суспільства в Україні під впливом АТО	46
Завгородько Л.В. Антропологічна значущість геополітики	49
Здоровенко Л.В. Ексклюзивність реалізації політичної соціалізації особистості в сучасній Україні	51
Калагін Ю.А. Гендерний контекст патріотичних настроїв майбутніх офіцерів запасу	54
Кривошеїн В.В. Соціокритична маса як агент політичної соціалізації	55

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОЛІТИЧНУ СОЦІАЛІЗАЦІЮ У СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНИХ КОНТЕКСТАХ

У сучасній вітчизняній політології та соціології політична соціалізація є актуальною темою суспільно-політичних досліджень. Останніми роками означена проблематика представлена численними публікаціями, що аналізують різні аспекти та складові даного процесу. За змістом поняття політичної соціалізації немає єдиного загального визначення. Дослідники згодні в тому, що використовуючи даний термін, ми позначаємо за його допомогою весь комплекс змін кількісних та якісних характеристик особи, пов'язаних зі специфікою його політичної свідомості, поведінки та ціннісно-орієнтаційної системи. Всі процеси, протягом яких людина інтеріоризує вимоги статусної та рольової поведінки, політичні цінності та норми політичної культури, що дозволяють їй гармонійно інтегруватися до існуючої політичної системи.

На межі століть характер і механізм політичної соціалізації молоді зазнав кардинальних змін: від радянської, однакової за нормативністю, з рівними стартовими можливостями та гарантіями до варіативної та стратифікованої.

Г. Алмонд в порівняльному аналізі політичних систем констатував факт зміни ролі головних інститутів політичної соціалізації. Найбільш впливовими інститутами та агентами політичної соціалізації молоді виступають сім'я, система освіти, засоби масової комунікації та неформальні молодіжні об'єднання, що згідно теоріям Т. Парсонса та Ш. Айзенштадта (теорія «груп рівних» та «вікових груп» відповідно) виконують в ко-фігуративному типіві культури (М. Мід) головним чином соціалізаційну функцію [3; 2]. Щодо політичних інститутів, зокрема інституту політичних партій, треба зазначити, що їх вплив на процес соціалізації молодої людини хоч і менш значущий, ніж вплив неполітичних агентів та чинників, але, на відміну від них, має більш системний та спрямований характер.

У сучасних умовах жодна з партій не може зберегти за собою монополію в сфері політичної соціалізації. Втрачені ними функції розподілилися тепер між родиною, школою й телебаченням, групами рівних за віком. Однак говорити про занепад партій як політичного інституту передчасно. Ускладнення громадського життя й громадянських структур не могло не вплинути на завдання партій, їхні суспільні зв'язки. Показником стійкості партій як політичного інституту є дедалі більша розмаїтість їхніх форм. Виникло чимало нових типів, що вже не укладаються в однолінійну шкалу. Тож попри те, що партії втратили свою монопольну політичну роль, їхня історія продовжується.

Кожна з партій приходить до відкриття значущості для себе молодіжної політики по-різному. Проте існують причини, за яких молодіжна політика стає універсальною політичною технологією. За думкою російського дослідника Д.Бичкова, серед таких причин слід зазначити:

- значний електоральний потенціал молоді;
- привабливий образ молоді як суб'єкту майбутнього;
- специфічний характер політичної мобілізації молоді [1].

Слід окремо зазначити, що провідною тенденцією в розвитку політичних партій стало застосування інформаційних технологій як одного з інструментів політичної комунікації. Так, Інтернет дав можливість у десятки разів підвищити можливість впливу саме на молодь, організувати постійне залучення до партій користувачів мережі, політично активніших, ніж більшість населення.

Треба зазначити, що у жодній посткомуністичній країні консолідації партійної системи не відбулося. У період трансформації велике значення в процесі формування партій і партійних систем мають територіальні й культурні розмежування, тому сьогодні серед політичних партій значно зростає конкуренція за можливість впливу саме на молодь, як головний об'єкт цього складного процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бычков Д. Российские партии в процессе политической социализации молодежи в условиях современной России [Электронный ресурс] / Д. Бычков. — Режим доступа : <http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2009/1/Bychkov/>

2. Вишневский Ю.Р. Парадоксальный молодой человек / Ю.Р. Вишневский, В.Т. Шапко // Социс. — 2006. — № 6. — С. 26—36.
3. Омельченко Е. Молодежные культуры и субкультуры / Е. Омельченко. — М. : Изд-во «Институт социологии РАН», 2000. — 264 с.

О.О. Безрук

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Сучасні дослідження гендерної ідентичності вказують на складний характер цього особистісного утворення. Воно розглядається перед усім як усвідомлення та переживання індивідом позиції Я відносно деяких образів-еталонів статі. Набуття індивідом психологічних і поведінкових властивостей, характерних для жінок або чоловіків, визначають як статево-рольову соціалізацію. Треба зазначити, що це дуже складний процес, пов'язаний із оволодінням певною гендерною роллю або стереотипом поведінки, який традиційно асоціюється з жіночою або чоловічою соціальною функцією. В процесі статево-рольової соціалізації та формування гендерної ідентичності важливу роль відіграють соціальні та культурні фактори. Гендерна ідентифікація людини відбувається в процесі гендерно-рольової соціалізації, коли людина навчається того, що є соціально значущим для чоловіків і для жінок. Виходячи з того, що соціалізація – процес, в ході якого людина навчається відповідним моделям поведінки в суспільстві, цінностям і таке інше, звісно, існують певні агенти соціалізації, що в нашому випадку є основними чинниками впливу на формування гендерної ідентичності.

Серед агентів гендерної соціалізації виокремлюють наступні:

- 1) Освітні установи;
- 2) Сімейні чинники;
- 3) Позасімейні чинники, до яких відносять школу, сім'ю, літературу, засоби масової інформації (ЗМІ).